

Даниял кітабы - Елу бесінші саны

Пайғамбарлық өрнектің ашылуы: Жәбірейілдің Даниялға аяны

Jeff Pippenger

2024-01-19

Ғабриел Даниялға Еремия пайғамбарлығы бойынша тұтқындықтың жетпіс жылын, сондай-ақ Мұсаның анты мен қарғысын түсінгеннен кейін келді.

Патшалығының бірінші жылында мен, Даниял, кітаптардан Иеміздің Еремия пайғамбарға айтқан сөзіндегі жылдар санын ұқтым: Ол Иерусалимнің қаңырап бос қалуында жетпіс жылды толтырады екен.... Иә, бүкіл Исраил Сенің заңыңды бұзды, тіпті Сенің даусыңа құлақ аспау үшін одан тайып кетті; сондықтан Құдайдың қызметшісі Мұсаның заңында жазылған қарғыс пен ант біздің үстімізге төгілді, өйткені біз Оның алдында күнә жасадық. Ол бізге және бізді билеген билеушілерімізге қарсы айтқан сөздерін ұлы бір қасіретті басымызға түсіру арқылы бекітті; өйткені күллі аспан астында Иерусалимге істелгендей іс ешқашан істелген емес. Мұсаның заңында жазылғандай, осы қасіреттің бәрі біздің басымызға келді; сонда да біз заңсыздықтарымыздан теріс бұрылып, Сенің ақиқатыңды ұғыну үшін Құдайымыз Жаратқан Иенің алдында мінажат етпедік. Сондықтан Жаратқан Ие осы қасіретті қадағалап, оны біздің басымызға түсірді; өйткені Құдайымыз Жаратқан Ие істейтін барлық істерінде әділ, ал біз Оның даусына құлақ аспадық. Даниял 9:2, 11–14.

Даниял «ант» деп аударылған сөз ретінде қолданған сөз — Леуіліктер жиырма алтыншы тарауда Мұса «жеті рет» деп аударылған сөз ретінде қолданған дәл сол сөз. Уайт ханым тоғызыншы тарауда Даниял Еремияның жетпіс жылдық кезеңі мен екі мың үш жүз жылдық кезеңнің арасындағы байланысты түсінуге ұмтылғанын бізге мәлімдейді. Сегізінші тарауда Жәбірейілге Даниялға екі мың үш жүз күн туралы аянды түсіндіру бұйырылған еді, ал Жәбірейіл тоғызыншы тарауда қайта оралып, Даниялға жетінші, сегізінші, сондай-ақ тоғызыншы тараулардың тақырыбы болған екі аянды ойша бір-бірінен ажыратуды хабарлаған кезде өз жұмысын аяқтайды. Осы екі аян 1798 жылы ашылған «білімнің артуының» тақырыбы болып табылады.

Еремияның жетпіс жылы да, Мұсаның «қарғысы» да — Мұсаның «антымен» бейнеленген «жеті уақыттың» рәміздері; бірақ Жәбірейіл енді екі мың үш жүз жылдық мерзімнің жіктелуін ұсынбақ. Бұл мерзім тек тапталу туралы аянның («chazon») және көрініс туралы аянның («macheh») өзара қатынасы дұрыс ажыратылғанда ғана дұрыс бөлінуі мүмкін. Жәбірейіл яһудилерге сынақ мерзімі ретінде төрт жүз тоқсан жыл берілгенін айқындаудан бастады. Сол мерзім жетпіс жылдық тұтқындықты туғызған бүлікшіліктің төрт жүз тоқсан жылдық кезеңімен бірдей еді.

Жиырма төртінші аяттағы «белгіленді» деген сөз б.з.д. 457 жылы үшінші жарлықтың шығуынан бастап, б.з. 34 жылы Степанды таспен атып өлтіргенге дейінгі кезеңге қатысты; ал жиырма алтыншы және жиырма жетінші аяттардағы «белгіленді» деген сөз пұтқа

табынушылық пен папалықтың қаңыратып-тоздырушы күштерін нұсқап тұр.

Алпыс екі аптадан кейін Мәсіх кесіледі, бірақ Өзі үшін емес; әрі келетін әміршінің халқы қаланы да, киелі орынды да қиратады; оның ақыры топанмен болады, және соғыстың ақырына дейін ойрандар белгіленген. Және ол көптеген адамдармен бір аптаға келісімді бекітеді; ал аптаның ортасында құрбандық пен тартуды тоқтатады, әрі жиіркеніштердің жайылуы салдарынан оны қаңыратып тастайды, тіпті ақыры жеткенге дейін; және белгіленген нәрсе қаңырап қалғанның үстіне төгіледі. Даниял 9:26, 27.

Ғабриел Даниялға: «Мәсіх» «жойылып тасталғаннан» «кейін келетін әміршінің халқы қаланы да, киелі орынды да қиратады», — деп хабарлайды. Пұтқа табынушы Рим б.з. 66 жылдан 70 жылға дейін дәл үш жарым жылға созылған қоршау барысында «қаланы және киелі орынды» қиратты. Ғабриел «соғыстың соңы» «тасқынмен» болатынын және соғыстың «қираулардан» тұратынын айқындайды. Иерусалим мен киелі орынға қарсы жүзеге асқан соғыс — пұтқа табынушылық пен папалық арқылы жүзеге асқан тапталу еді. Бастапқыда Иерусалимді жоятын пұтқа табынушы билік — Бабыл болатын, ал Мәсіх айқышқа шегеленгеннен кейін оны жоятын пұтқа табынушы билік — пұтқа табынушы Рим болды. Бірақ киелі орын мен әскерге қарсы соғыс қирау әкелуші екі күш арқылы жүзеге асты, ал Жазбалардағы осы екі қирау әкелуші күштің екіншісі — папалық.

Папалық — «тасқындаған қамшы» ретінде бейнеленген күш; ол — Даниял кітабының он бірінші тарауындағы қырықыншы аятта айтылған, «тасып өтіп, басып өтетін» күш. Бабылдан басталып, Мұса Заңды қайталау кітабында бейнелегендей, қараңғы сөздер сөйлеген темір халық арқылы жалғасқан Иерусалимнің тапталуының артынан папалық келді. Тапталудың ақырына дейін «қаңыраулар» «белгіленген» еді. Жиырма жетінші аятта Мәсіх көптеген адамдармен бір аптаға келісімді бекітеді. Сол аптаның ортасында, Мәсіх көктегі қасиетті орында Өзінің ұлы діни қызметін бастаған кезде, жердегі құрбандық шалу жүйесі тоқтауға тиіс еді. Яһудилер өздері үшін кесіліп берілген сынақ уақыты ішінде мойынсұнбағандықтан, қасиетті орын мен қала қайтадан қаңырап бос қалдырылуға тиіс болды.

Аятта былай делінген: «жексұрындықтардың жайылуы салдарынан ол оны қаңыратып тастайды, тіпті ақырына дейін; әрі анықталып белгіленген нәрсе қаңырап қалғанның үстіне төгіледі». Яһудилер өздеріне берілген сынақ уақытының тостағанын ақырына дейін толтырған кезде, қала мен киелі орын соғыстың соңына дейін қаңырап қалуға тиіс еді. 1798 жылғы тапталудың «ақырында» папалықтың өлім жарасын алатыны «анықталып белгіленген» болатын. Сонда қала мен киелі орын, яһудилердің үш жарлық бойынша нақтылы Бабылдан шыққан кезі арқылы алдын ала бейнеленгендей, қайта қалпына келтіріліп, қайта салынуға тиіс еді.

Сол соғыс аяқталып тынғанға дейін Иерусалим папалық биліктің табанына тапталуға тиіс еді. Екі мың үш жүз жылдың ішіндегі дара кезеңдерді құрайтын пайғамбарлық мерзімдер тек жетпіс жылдық тапталу туралы аянның қасиетті орын мен жасақтың қалпына келтірілуі туралы аянмен байланысы дұрыс ұғынылғанда ғана дұрыс түсініледі. Мұсаның қарғысының

бытырату туралы аянын теріске шығару — жинау туралы аянды теріске шығару. Жетпіс жыл туралы аян — бытырату туралы аян. Екі мың үш жүз жыл туралы аян — жинау туралы аян. Жетпіс жыл туралы аян — бытырату жөніндегі «chazon» аяны, ал екі мың үш жүз жыл туралы аян — жинау жөніндегі «mareh» аяны.

Сондықтан Құдай қосқанды адам айырмасын. Марк 10:9.

Екі аян пайғамбарлық тұрғыдан өзара байланыстырылған, сондықтан біреуін теріске шығару — екеуін де теріске шығару деген сөз. Осы факт, Адвентизм жиырма үш жүз жылдық пайғамбарлықты ұстанамыз деп мәлімдегеніне қарамастан, олардың 1863 жылы «жеті уақытты» қалай теріске шығарса, дәл солай Адвентизмнің орталық тірегін де теріске шығарғанын айқындайды. Яһудилер Құдайдың заңын сақтаймыз деп мойындамап па еді? Ежелгі Израил Мәсіхті күтіп отырмыз деп жарияламап па еді? Егер ол Құдай Сөзін қолдамаса, ондай мойындаудың еш мәні жоқ.

Миллериттер ақырында 1844 жылдың 22 қазанын екі мың үш жүз күндік кезеңнің аяқталуы деп таныды, бірақ олардың түсінігі шектеулі болды. Ұлы күйзелістен кейін ғана көктегі киелі орын және Мәсіхтің сол күні Ең Қасиетті Орынға кіруі жөнінде нұр берілді. Сол күннен кейін ғана олар үшінші періштенің хабарын және Құдайдың заңын көрді.

Иеміздің ниеті екі мың үш жүз жылға байланысты пайғамбарлық нұрды арттыру еді, әрі 1856 жылы Ол одан да молырақ нұрға есік ашты, ал келесі жеті жылдың ішінде адвентизм сол есікті жапты. Тек 2001 жылғы 11 қыркүйектен кейін ғана Ие пайғамбарлықты зерттеушілерді Хайрам Эдсонның мақалаларына қайта алып келді, сөйтіп «жеті уақыттың» нұры тағы да арта бастады.

Екі мың үш жүз жылдық пайғамбарлық пен екі мың бес жүз жиырма жылдық пайғамбарлықтың өзара байланысын көруден бас тартқандықтан, адвентизм 1844 жылдың 22 қазанын шолақ әрі толық емес түрде түсінді.

С. С. Сноу айқышқа шегеленудің күнін түпкілікті белгілеген соң, 1844 жылғы 22 қазан күні анықталды.

Сондықтан біліп, түсінгін: Иерусалимді қалпына келтіру және қайтадан тұрғызу туралы жарлық шыққан кезден бастап, Мәсіх Әміршіге дейін жеті апта және алпыс екі апта болады; көше қайтадан салынады, әрі қабырға да, бірақ ауыр-қыстау замандарда. Ал алпыс екі аптадан кейін Мәсіх қиылады, бірақ Өзі үшін емес; әрі келетін әміршінің халқы қаланы және киелі орынды қиратады; оның соңы топанмен келгендей болады, және соғыстың ақырына дейін қаңырау атаулы белгіленген. Ол бір аптаға көптеген адамдармен келісімді бекітеді; ал аптаның ортасында құрбандық пен тартуды тоқтатады, әрі жиіркенішті жексұрындықтың қаптауы себепті оны қаңыратып тастайды, тіпті ақырына дейін; және белгіленген нәрсе қаңырап қалғанның үстіне төгіледі. Даниял 9:25–27.

Миллершілер айқышқа шегеленудің дұрыс күнін таныды, содан кейін екі мың үш жүз жылдық кезеңнің соңы да айқындалды. Яһудилердің сынақ мерзімі тостағанын ернеуіне

дейін толтыруының салдарынан, “жексұрындықтардың жайылуымен” бейнеленгендей, Мәсіх “келісімді” бекіткен сол “аптаның ортасында” болған “Мәсіхтің кесілуі” де анықталды. Айқыш Түн ортасы зары туралы хабарды тануда шешуші маңызға ие болған тарихи межеге айналды.

Құдайдың құдіретінің соншалықты күшті көрінісін тудырған аяттарда орын алған жарыққа қарамастан, миллериттер Даниялдың екі аянның өзара байланысын түсінуге деген қалауымен бейнеленген сол аяттардың мағынасын ешқашан толық ұғынған жоқ. Мәсіх келісімді растаған апта екі кезеңге бөлінді; кейінірек Уайт ханым мұны Мәсіхтің үш жарым жылдық жеке қызметін, содан кейін Оның шәкірттер арқылы бейнеленген қызметін білдіреді деп айқындады. Олар айқыштың тарихи бағдар-белгісі 1844 жылғы 22 қазан күнін анықтаудың тірегіне айналғанын көрді, бірақ оның сондай-ақ үш жарым жылдан тұратын өзара бірдей екі кезеңнің ортасын бейнелейтінін, сөйтіп Құдайдың Мұса арқылы «Өзінің келісімінің дауы» деп атаған «жеті уақытты» білдіретінін көрмеді.

Сонда Мен де сендерге қарсы жүріп, күнәларың үшін сендерді жеті есе артық жазалаймын. Мен сендерге қарсы қылыш жіберемін; ол Менің келісімім үшін алынған кектің өшін қайтарады. Қалаларыңның ішіне жиналғандарыңда, араларыңа індет жіберемін; сонда сендер жаудың қолына берілесіңдер. Леуіліктер 26:24, 25.

Мәсіх көптермен жасалған келісімді бекітіп жатқан кезде, Оның мойынсұнбаған яһудилермен дауы дәл сол келісім туралы болды. «Оның келісімі үшін болған дауы» б.з.д. 723 жылы, ассириялықтар солтүстік патшалықты тұтқындыққа алып кеткенде, басталды; содан кейін бір мың екі жүз алпыс пайғамбарлық күн бойы пұтқа табынушылық тура Исраилді таптап-жаншыды. Сол таптау-жаншу кейін тағы бір мың екі жүз алпыс пайғамбарлық күнге ұласып, сол кезде папалық рухани Исраилді таптап-жаншыды.

Мәсіх келісімді нығайтқан пайғамбарлық апта — жиырма үш жүз жыл жөніндегі аянның орындалуы ретінде — сондай-ақ екі мың бес жүз жиырма жылдық аянды да бейнеледі. Миллершілер жиырма үш жүз жылдық пайғамбарлықтың жеткілікті бөлігін танып, Түн ортасындағы айқай туралы хабарды дұрыс жариялады, бірақ олар тоғызыншы тараудағы Жәбірейілдің түсіндірмесі жеткізуге арналған нұрдың бір бөлігін қабылдамауды таңдады.

Габриел Даниялға «іс» және «аян» ретінде бейнеленген екі аянды дұрыс ажыратуды (ойша бөліп қарауды) үйреткен еді, әрі осы кеңестің орындалуы ретінде Уайт ханым бізге жетпіс аптаның («жеті уақыттың» нышаны) және екі мың үш жүз жылдың арақатынасын түсінуге ұмтылған кезде дәл осының Даниялдың басты жүгі болғанын хабарлайды.

Адвентизмнің «жеті уақытты» жоққа шығаруы оларды жиырма үш жүз жылдан кесіліп алынған төрт жүз тоқсан жылдың алғашқы кезеңі Мұса «Оның келісімінің дауы» деп атайтын келісімге қарсы бүлікті білдіретінін түсіне алмайтын жағдайға қойды.

Сондай-ақ аптаның ортасында болған айқышқа шегеленудің тек күнін ғана айқындап қоймай, сонымен бірге келісімнің қанымен Мәсіхтің Исраилдің мойынсұнбаушылығына қарсы дауының дәл өзегін айқындағанын да олар тани алмады. Айқышта көптеген адамдар

үшін төгілген, Оның келісімін бекіткен қанның Леуіліктер жиырма бесінші және жиырма алтыншы тарауларда баяндалған келісімді де бекітіп жатқанын олар көрмей, соқыр болды.

Ежелгі Израил өздеріне сондай бір келісімді алды, онда олар келісімді: «Жаратқан Иенің айтқанының бәрін орындаймыз» деген өз жариялаулары арқылы айқындады; бірақ Мәсіх ұсынып тұрған келісім Оның заңының жүрекке жазылуын талап ететінін олар мүлде аңғармады. Келісімнің шарттарын парызышылдық тұрғыдан айқындаулары олардың шынайы келісімді түсініп, қабылдауына кедергі болды.

Қазіргі Израил аптаның ортасында төгілген айқыштың қанын ежелгі Израил Мәсіхті қабылдамай, өздерінің патшасы Қайсардан басқа ешкім емес деп жариялаған кезде оның үстінде болған соқырлыққа ұқсас сол соқырлықты қазіргі Израилдің өзіне әкелетін ұғымдармен айқындап берді.

Қазіргі Израил Габриел Даниялға баяндап берген тарихтың тек келісімді бекітуді ғана емес, сол келісімді қабылдамайтындарға түсірілетін бытырауды да қамтитынын көрмейді; өйткені бұл аяттарда пұтқа табынушы Римнің (келуге тиісті әміршінің) қаланы да, қасиетті орынды да қирататыны, әрі киелі орынды және әскерді таптаған соғыстың ақырына дейін «қаңыраулардың» — көпше түрде — белгіленіп қойылғаны айқын көрсетілген.

Мәсіх көптегендермен жасалған келісімді растау үшін Өз қанын төккен тарихта, қаңыратып-жоятын екі күш — пұтқа табынушы Рим мен папалық Рим — нақты айқындалып көрсетілген. Айқышта төгілген қан — Мәсіхтің көктегі киелі орында алып келетін қаны, әрі ол жиырма үш жүз жылдық «march» аянымен бейнеленген Оның қызметінің нышаны болып табылады. Бұл тарих жиырма бес жүз жиырма жылдық «chazon» аянының тарихымен астаса өрілген, ол киелі орынды және әскерді таптайтын сол екі қаңыратушы күш арқылы бейнеленген.

Миллердің түсінде асыл тастар ретінде бейнеленген ақиқаттар күндей жарқырап тұрды, бірақ олар толық емес еді. Соңғы күндерде, Түн ортасындағы Айқай сөзбе-сөз қайталанғанда, дәл сол асыл тастар “шаң тазалаушы Адам” арқылы жаңа, үлкенірек қобдишаға салынады, сонда олар бастапқыдағыдан он есе жарығырақ нұр шашатын болады. Олар соңғы Түн ортасындағы Айқай хабарының сынағына айналады. Сол асыл тастар Хабаққұқ пайғамбарлық еткен екі куәгер арқылы нақ кестелер ретінде айқындалды. 1843 және 1850 жылдардағы ізашар кестелердің екі кестесі бірінің үстіне бірі “жол үстіне жол” етіп қойылғанда, Миллердің асыл тастары нақты айқындалады, әрі осы арқылы сол асыл тастар соңғы Түн ортасындағы Айқайдың хабарын білдіреді.

Екі кестедегі ақиқаттардың басым бөлігі 1844 жылдан бұрын орындалған пайғамбарлықтарды, мысалы Даниялдың жетінші және сегізінші тарауларындағы аңдардың анықталуын, бейнелейді. Даниялдың екінші тарауындағы мүсін де көрсетілген. Аяңды айқындайтыны Рим бе, әлде Антиох Эпифан ба деген талас та сонда. Алғашқы түңілу мен Хабаққұқтағы және он қыз туралы астарлы әңгімедегі кідіру уақыты да сонда. Үшінші періштенің келуі де, көктегі қасиетті орын да сонда. Пұтқа табынушылықтың нышаны ретіндегі “күнделікті” де сонда. Және, әрине, Исламның үш Қасіреті де сонда.

Біріктірілгенде, бұл кестелер Яһуда руының Арыстаны пайғамбарлық ақиқатты мөрінен ашқанда болатын “білімнің артуының” көрінісін білдіреді.

1798 жылы ақыр заманда мөрі ашылған пайғамбарлық білімнің нышаны болған Ұлай өзені туралы аянды, әрі ол білімнің арта түсіп, Уильям Миллердің түсіндегі жаңа, үлкенірек қобдишадағы асыл тастарды құрағанын қарастыруымызды қорытындылай келе, біз Миллершілер тарихында толық болмаған ақиқаттарға қайта ораламыз. Олардың кейбірі Миллершілер өмір сүрген тарихи кезеңге байланысты толық емес күйде қалдырылды, ал басқалары үшінші періштенің ілгерілеп жатқан нұрымен қатар жүруден бас тартқан адамдардың мойынсұнбауы салдарынан толық емес күйде қалдырылды.

Бұл мәселелерді келесі мақалада жалғастырамыз.

«Құдай хабармен жібергендер — бар болғаны адамдар ғана, бірақ олардың алып жүрген хабарының сипаты қандай? Құдай өзіңнен ненің қолайлы болатынын сұрамады деп, сен ескертулерден теріс айналуға не оларды менсінбей қарауға батылың бара ма? Құдай сөйлейтін, қатты дауыстап жариялайтын және ештеңені аямайтын адамдарды шақырады. Құдай осы уақытқа арналған Өз ісін атқару үшін Өзінің хабаршыларын көтерді. Кейбіреулер Мәсіхтің әділдігі туралы хабардан теріс айналып, әлгі адамдарды және олардың кемшіліктерін сынауға көшті, өйткені олар ақиқат хабарын қалаулы барлық ілтипатпен және жылтыр өңмен жеткізе бермейді. Оларда тым көп құлшыныс бар, олар тым байыпты, тым нық сөйлейді, сондықтан көптеген шаршаған әрі езілген жандарға шипа, өмір және жұбаныш әкелуге тиіс болған хабар белгілі бір дәрежеде шетке ысырылады; өйткені ықпалды адамдар өз жүректерін жауып, өз еріктерін Құдай айтқанына қарсы қоя түскен сайын, олар жарықты аңсап, ол үшін дұға етіп жүрген және жан бітіретін күшке зәру болған жандардан сол жарықтың сәулесін тартып алуға ұмтылады. Мәсіх Өз қызметшілеріне қарсы айтылған барлық қатыгез, тәкаппар, келемежді сөздерді Өзіне қарсы айтылған сөздер ретінде тіркеп қойған».

«Үшінші періштенің хабары ұғынылмайды, ал жерді өз даңқымен нұрландыратын жарық оның ілгерілей түсетін даңқында жүруден бас тартатындар тарапынан жалған жарық деп аталады. Істелуі мүмкін болған іс олардың сенімсіздігі себепті ақиқатты қабылдамайтындар тарапынан аяқталмай қалады. Ақиқаттың нұрына қарсы шығатын сіздерден өтінеміз: Құдай халқының жолынан шет тұрыңыздар. Көктен жіберілген жарық олардың үстіне айқын да тұрақты сәулелермен төгілсін. Бұл жарық өздеріне келген сендерді Құдай оны қалай пайдаланатындарың үшін жауапты етеді. Тыңдағысы келмейтіндер де жауапқа тартылады; өйткені ақиқат олардың қолы жетер жерге жеткізілді, бірақ олар өз мүмкіндіктері мен артықшылықтарын менсінбеді. Құдай халқының арасына Құдайлық куәлігі бар хабарлар жіберілді; игілік пен ақиқатқа толы Мәсіхтің даңқы, ұлылығы, әділдігі ұсынылды; Иса Мәсіхтегі Құдайлықтың бүкіл толықтығы арам оймен жабылмаған барлық жүректерді баурау үшін сұлулықпен және сүйкімділікпен арамызда паш етілді. Біз Құдайдың арамызда әрекет еткенін білеміз. Біз жандардың күнәдан әділдікке бет бұрғанын көрдік. Біз жүрегі қаяу тартқандардың жүректерінде сенімнің қайта жанданғанын көрдік. Біз тазартылған алапестер секілді өз жолымен кете беріп, тек біреуі ғана Құдайды мадақтау үшін қайтып келгендердей

боламыз ба? Қайта, Оның игілігі туралы айтайық, әрі Құдайды жүрекпен, қаламмен және дауыспен мадақтайық». Review and Herald, 1890 ж. 27 мамыр.